

DET KONGELIGE
ARBEIDS- OG SOSIALDEPARTEMENT

Statsråden

Arbeids- og sosialkomiteen i Stortinget
Stortinget
Postboks 1700 Sentrum
0026 OSLO

Deres ref

Vår ref
20/3931-

Dato
4. november 2020

Svar til Stortinget - representantforslag 21 LS (2020-2021) om et mer rettferdig arbeidsliv med faste stillinger

Jeg viser til brev fra Stortingets arbeids- og sosialkomite av 16. oktober 2020 der det bes om en vurdering av representantforslag 21 LS (2020–2021) fra stortingsrepresentantene Arild Grande, Rigmor Aasrud, Lise Christoffersen og Elise Bjørnebekk-Waagen. Jeg viser i denne forbindelse også til min vurdering av representantforslag 12 S (2020-2021) sendt 28. oktober 2020, som delvis berører de samme temaene.

Det er bred enighet om at fast ansettelse skal være hovedregelen i norsk arbeidsliv. Fast ansettelse er hovedregelen også i praksis. Fafo anslo i 2018 at 1,5-2 prosent av alle årsverk ble utført av innleide fra bemanningsforetak. Når det gjelder midlertidig ansettelse, ser innføringen av den generelle adgangen i 2015 ikke ut til å ha ført til noen økning i det samlede omfanget av midlertidige ansettelser. Dette underbygges av at det i 2013 ifølge Statistisk sentralbyrå var 8,4 prosent midlertidig ansatte, mens andelen var 7,9 prosent i 2019.

Representantene foreslår blant annet en presisering av at hovedregelen i norsk arbeidsliv er faste og direkte arbeidsforhold. Dette følger allerede av arbeidsmiljøloven § 14-9. Fra 1. januar 2019 ble det også innført en definisjon av begrepet "fast ansettelse", for å tydeliggjøre at dette krever reelt stillingsvern og forutsigbarhet for arbeidsomfang.

Adgangen til innleie ble også strammet inn med virkning fra 1. januar 2019, for å møte utfordringer knyttet til økende innleie og underbygge hovedregelen om faste og direkte ansettelser. En ytterligere innstramming, slik representantene foreslår, mener jeg er lite

hensiktsmessig og vil gi for lite fleksibilitet blant annet når det gjelder virksomhetenes behov for å ta unna arbeidstopper.

Fra 1. juli i år har håndhevingen av innleiereglerne blitt styrket, ved at Arbeidstilsynet, Petroleumstilsynet og Luftfartstilsynet har fått myndighet til å føre tilsyn med reglene og gi pålegg ved brudd. Regjeringen foreslår i statsbudsjettet for 2021 å øke bevilgningene til Arbeidstilsynet og Petroleumstilsynet med til sammen 52 mill. kroner for å gi rom for en satsing på et seriøst og sikkert arbeidsliv, herunder skal det satses på styrket håndheving av innleie- og likebehandlingreglene. Å gjeninnføre kollektiv søksmålsrett, slik representantene foreslår, vil det etter mitt syn være lite behov for med en styrket, offentlig håndheving på området. Ordningen, som gjaldt i perioden 2013 til 2015, var også svært omdiskutert. Flere pekte på at den brøt med grunnleggende prinsipper i vårt rettssystem, og den ble også lite brukt.

Flere av representantenes forslag er rettet mot at arbeidsgivere på ulike måter omgår sitt ansvar overfor arbeidstakere. Jeg vil her vise til at regjeringen har satt ned et partssammensatt utvalg om fremtidens arbeidsliv, som går gjennom utviklingstrekk og eventuelle utfordringer når det gjelder bruken av tilknytningsformer i arbeidslivet. Utvalget skal gjennomgå rammeverket for ulike tilknytningsformer for de som utfører arbeid, og også rammeverket for arbeidsgiveransvar og organisering av arbeid og virksomhet. Herunder kan utvalget vurdere hvordan ulike organisasjonsformer og virksomhetsmodeller påvirker ansvar og plikter for den som tilbyr arbeid, og hvorvidt lovens arbeidsgiverbegrep er tilstrekkelig tydelig og hensiktsmessig. Utvalget skal levere sin utredning innen 1. juni 2021.

Som omtalt i mitt brev til komiteen 28. oktober 2020, har departementet også satt i gang et forskningsprosjekt som skal kartlegge utviklingen i bruken av ulike tilknytningsformer i arbeidslivet. De første resultatene legges fram denne høsten. Det er viktig å se på spørsmål på disse områdene samlet og i samarbeid med partene i arbeidslivet. Regjeringen følger utviklingen tett.

Med hilsen

Henrik Asheim